

tussen Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 10

1 ● 2011

drijfzaden

op Noord-Hollands strand

● Zaden van de mangistan. Foto Christophe Brochard.

● Aangespoelde vruchten van de zeekool. Foto: Gerhard Cadée.

● Zeevenkel.
Foto: Gerhard Cadée.

geven, want je kunt ze tegenwoordig ook vaak in souvenirwinkels kopen!

Door de mens aangevoerd

Veel aanspoelsel (plastic!) op ons strand komt daar door toedoen van de mens terecht, zoals alle sinaas-appels en aanverwanten. Soms massaal aanspoelende wonder-, soja- en cacaobonen zijn afkomstig van scheepsladingen. De regelmatig in aanspoelsel hoog op onze kust bloeiende zonnebloemen stammen van op zee verloren zonnepitten. Kokosnoten behoren op tropische stranden tot de algemeenst aanspoelende vruchten. Zij kunnen tientallen jaren drijven en zouden dus 'op eigen kracht', dat wil zeggen met zeestromingen en wind, ons strand moeten kunnen bereiken. Toch is voor veel kokosnoten die bij ons

aanspoelen de mens verantwoordelijk, dat mogen we alleen al opmaken uit het feit dat de meeste ontdaan zijn van hun vezelige bast (zo nemen ze bij transport minder ruimte in). In de eerste helft van de 20e eeuw spoelden losse stukken kokosbast regelmatig aan: dat werd toen gebruikt om scheepsladingen te stouwen, nu niet meer.

Pitten van de (sub)tropische mango zijn sinds de jaren tachtig regelmatig te vinden op ons strand. Deze grote platte pitten drijven slechts enkele maanden en kunnen dus niet van erg ver komen. Ze moeten afkomstig zijn van hier geconsumeerde mango's. Deze zijn nu overal te koop, maar waren dat vroeger niet. Zo zijn meer tropische zaden en vruchten algemener geworden op onze stranden. Een goed voorbeeld daarvan is de mangistan, *Garcinia mangostana*. Van deze interessante vrucht spoelden in 2009 en 2010 een viertal (uitgedroogde) exemplaren aan op het strand bij Castricum en Zandvoort. De vrucht is rond, 5 cm in diameter, donkerbruin van kleur en gemakkelijk herkenbaar aan de stervormige stempelrest aan de top en de restanten van de vier leerachtige kelkbladeren aan de basis. Er zijn slechts twee meldingen elders uit Europa bekend en met deze vier nieuwe exemplaren nu zeven uit Nederland. Hij kan niet door

de Golfstroom zijn aangevoerd, want dan zou hij zeker ook langs de Engelse kust gevonden zijn. Deze vrucht is te koop in goed gesorteerde fruitzaken. Hij staat niet te boek als een echt tropisch drijfzaad, maar Darwin noemt ze van de Keeling eilanden in zijn Reis met de Beagle. Kijk ook eens of u ze kunt vinden!

Zelf zoeken

De beste plaats om zelf drijfzaden op ons strand te vinden is in de hoogste aanspoelsellijn, liefst daar waar die niet meteen onder stuifzand verdwijnt. Uw vondst determineren kan bijvoorbeeld met Nelson's boekje (2000) *Sea beans and Nickar nuts* of Brochard & Cadée (2005), *Tropische drijfzaden van de Nederlandse kust*, verkrijgbaar bij de Strandwerkgemeenschap (SWG). In het orgaan Het Zeepaard van deze SWG verschijnen regelmatig stukjes over nieuwe drijfzaadvondsten. Een goede website is www.seabean.com waar ook 'The Drifting Seed', de nieuwsbrief die drijfzaadfanaten over de hele wereld verbindt, is te downloaden. Ten slotte wil ik u graag helpen bij determinatie: stuur mij een foto of het zaad zelf.

Gerhard C. Cadée
NIOZ, Postbus 59, 1790 AB Den Burg
Gerhard.cadee@nioz.nl